

som jeg først skal tillade mig at omtale, er navnlig den saakaldte Lønningsfond. Det er mig ikke ganske klart, hvorledes Stillingen med denne Lønningsfond igrunder er, det er mig ikke ganske klart, hvem der egentlig har den rette og fulde Bevillingsmyndighed over disse Summer, som indkomme for Præstetienden, saafremt disse Summer f. Ex. kunne give et muligt Overskud. Min Stilling til Sagen er derfor saaledes: Jeg kan for mit Vedkommende gjerne være med til at gaae ind paa, at disse Midler indbrages i en særlig Fond, saaledes at de bruges til christelige Formaaals og Oplysnings Fremme, og Navnet paa denne Fond er mig slet ikke saa meget om at gjøre; det er mig temmelig ligegyldigt, enten man kalder den en Lønningsfond eller en særskilt Post o. s. v.; men det er den Betydning, den har, som forekommer mig at være Hovedsagen. Jeg kan gaae ind paa, at Præsten lønnes rigeligt, ligesaa vel som andre Embedsmænd, og jeg kan ogsaa gaae ind paa, at saafremt disse Indkomster, som komme ind for Præstetienden, naar den indbrages, ikke ere tilstrækkelige til at lønne Præsterne godt og anstændigt, at Staten da skyder det Manglende til; men paa den anden Side forekommer det ogsaa mig, at skulde disse Indtægter i gunstige Tider blive saa rigelige, at der skulde tilvelebringes et temmelig bethdeligt Overskud udover de nu fastsatte Lønninger, saa burde Rigsdagen efter min Mening ogsaa have sin fulde Indflydelse paa Anvendelsen af dette Overskud, have sin fulde Indflydelse paa at kunne anvende dette Overskudsbeløb til andre sande, christelige, almeeenlyttige Formaal. Jeg siger her navnlig til, hvad der kunde skee ved Anskaffelsen af christelige Skrifter, ved Dannelsen af gavnlige Oplysningsanstalter osv.; thi jeg paa- staaer, at Almeeenoplysningen har en ikke ringe Deel i Udbredelsen af den sande Christendom og den sande Gudsdyrkelse. Den sande Christendom og den sande Gudsdyrkelses Fremme kan ikke tillægges Præsten alene, deri har Enhver sin Deel. Bliver det nu klart, at en Lønningsfond skal indtage den Stilling, som jeg her har antydet, saa kan jeg for mit Vedkommende ikke have saa meget imod at stemme for, at Præstetienden indbrages i en Lønningsfond, vel at mærke, naar den gives den Stil-

ling, at Rigsdagen, der bevilger Tilskud, naar det behøves, har fuld Indflydelse paa Anvendelse af Overskudet. Er derimod en Lønningsfond saaledes at forstaae, som antydet af den ærede 4de Landsstingsmand for 6te Kredts (Strøm), som igaar udtalte og søgte at faa fast som en Selsfølge, at der naturligvis ikke kunde være Tale om, at de Indtægter, der kom ind for Tienden, kunde anvendes til noget som helst Andet end til Præsternes Lønning — der kunde f. Ex., svæde han til, ikke være Tale om at anvende disse Indtægter til Bibler eller Blygninger eller noget Andet — dersom en Lønningsfond skulde have den Betydning, kan jeg for mit Vedkommende paa ingen Maade stemme derfor. Jeg anseer det for at ville have til Følge, at naar man i gunstige Tider har opsamlet bethdelige Capitaler i denne Lønningsfond og anvendt Overskudet til Forøgelse af Præsternes Lønning, kunde der maaskee atter indtræffe mindre gunstige Forhold, hvor disse Lønninger, som paa en saadan Maade være forhøiede, ikke kunde besrides af Fonden, og at man da vilde komme til Staten eller Rigsdagen, uden at Rigsdagen iforveien havde haft nogen Indflydelse paa den tidligere Anvendelse og den tidligere Forhøielse, som mulig var skeet. Dersom en Lønningsfond kunde medføre saadanne Følger, som jeg her sidst har antydet, kan jeg paa ingen Maade stemme derfor, og jeg maa i saa Henseende foreløbig holde mig til de Forslag, som ere stillede af Mindretallet, og afvente, hvorvidt det kan blive klart enten nu eller til tredie Behandling, at en Lønningsfond ikke herved gives nogen anden Stilling, end at Rigsdagen har fuld Indflydelse paa Anvendelsen af dens Midler.

Det var kun disse korte Bemærkninger, jeg foreløbig vilde forudstille, og jeg skal dernæst tillade mig at omtale enkelte Punkter i de stillede Endringsforslag. Jeg kunde meget godt følge den høitærede Minister i den Bestemmelse, der findes i § 1 af Udkastet, at Oprævningen af disse Beløb skulde skee af Amtsforvalterne, men jeg kan ikke stemme for § 1 af den Grund, at der deri indeholdes en anden Bestemmelse, navnlig den, at naar Tienden hdes i Korn af Beboerne, at disse da uden videre skulle betale disse Ydelsler efter Capitelstarten. Jeg troer,